

FOTO: MERETE STUDNITZ, SEGES

MAR 2020

REGLER FOR ØKOLOGISK SVINEHOLD

DET FØLGENDE GIVER EN KORT OVERSIGT OVER DE VIGTIGSTE REGLER FOR ØKOLOGISK SVINEHOLD OG BESTÅR AF EU-REGLER SUPPLERET MED BRANCHEANBEFALINGER.

OMLÆGNING

- Alle grise skal være under økologisk produktion inden udgangen af det 4. kalenderår efter det år, hvor omlægning af jorden er påbegyndt. Grisehold til eget forbrug er dog undtaget.
- Omlægningstiden for konventionelle grise til økologi er seks måneder, for at de kan slagtes som økologiske. (Se dog pkt. 2 i Brancheanbefalinger på sidste side).
- Der må dog kun indkøbes ikke-økologiske dyr til avl – ikke til opfodning.

FODER, GROVFODER OG TILSÆTNINGSSTOFFER

- 20 pct. af foderrationen (pr. dyr pr. år) skal være produceret på egen bedrift eller i samme region (DK) (30 pct. fra 1. januar 2021).
- I mineralblandinger må der bruges op til 1 pct. ikke-økologiske urter, krydderier og melasse som bindemiddel (pr. dyr pr. år).
- Indtil den 31. december 2020 må der anvendes 5 pct. ikke-økologisk proteinfoder (i procent af tørstof af landbrugsoprindelse) (fra 1. januar 2021 5 pct. proteinfoder kun til smågrise op til 35 kg). (Se dog pkt. 3 i Brancheanbefalinger).
- Omlægningsfoder fra bedriftens egne arealer kan udgøre 100 pct. af foderet (i procent af tørstof af land-

brugsoprindelse). Heraf kan op til 30 pct. være indkøbt omlægningsfoder regnet pr. kalenderår (25 pct. fra 1. januar 2021).

- Mineraler og fiskemel er eksempler på fodermidler, der ikke er af landbrugsoprindelse, og derfor tæller de ikke med i de 5 pct. ikke-økologisk foder. Husk at registrere bedriften på Landbrugsindberetning.dk, hvis du bruger foder med fiskemel.
- Foder fra egne marker med flerårige foderafgrøder og proteinafgrøder i første omlægningsår kan anvendes med op til 20 pct. af foderrationen (i procent af tørstof pr. dyr pr. år).
- Foderet må ikke være fremstillet ved brug af kemiske opløsningsmidler, f.eks. skrå-produkter.
- Foder, der består af eller er fremstillet ved brug af genetisk modificerede organismer (GMO), må ikke anvendes.
- Foderet må kun indeholde mineralske fodermidler og fodertilægsstoffer, som fremgår af bilag 6 i *Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion*.
- Foderet må ikke indeholde antibiotika eller andre lægemidler, farvestoffer, syntetiske aminosyrer eller lignende.
- Alle grise inkl. slagtesvin i løbegård skal have permanent adgang til græsningsarealer eller grovfoder.

AFGRØDETYPER TIL FODER	KONVENTIONEL AFGRØDE	OMLÆGNINGSAGFRØDE	ØKOLOGISK AFGRØDE
Etårige afgrøder (korn, majs, roer, grønsager m.m.)	Afgrøden er sået før påbegyndt omlægning, eller afgrøden høstes mindre end 12 mdr. efter jorden er påbegyndt omlægning	Afgrøden er sået efter påbegyndt omlægning og afgrøden høstes mindst 12 mdr. efter jorden er påbegyndt omlægning	Afgrøden er sået mindst 24 mdr. efter jorden er påbegyndt omlægning
Græs/permanent græs (inkl. kløvergræs, frøgræs, kløverfrø, lucerne)	Afgrøden høstes mindre end 12 mdr. efter jorden er påbegyndt omlægning	Afgrøden høstes mindst 12 mdr. efter jorden er påbegyndt omlægning	Afgrøden høstes mindst 24 mdr. efter jorden er påbegyndt omlægning

GRÆSAREALER/LØBEGÅRD

- Fra den 15. april til den 1. november skal alle svin have adgang til afgræsning. Dog kan slagtesvin holdes i stald med adgang til udendørs løbegård. Der skal være adgang til løbegården året rundt.
- Græsarealer til grise skal have været under omlægning i mindst 12 mdr. Der kan søges tilladelse til at nedsætte omlægningstiden til 6 mdr., hvis der ikke har været brugt handelsgødning eller plantebeskyttelsesmidler på arealet et år inden omlægningen.
- Alle grise skal have adgang til sølebad eller overbrusning i sommerperioden.
- Der skal være skygge i løbegården, og op til halvdelen kan være overdækket.
- Mindst 50 pct. af minimumsarealet i løbegården skal være med fast gulv. Drænet gulv med højst 10 pct. drænbåbning kan sidestilles med fast gulv. (Se dog *Dyrenes Beskyttelses mærkekrav for svin*). Der skal altid være adgang til rodemateriale.

STALDE

- Dyr må kun fikseres kortvarigt.
- Indendørs liggearealer skal være velforsynede med ren og tør strøelse. Arealet med strøelse skal være så stort, at alle dyr kan ligge ned samtidig.
- Mindst halvdelen af staldens samlede arealkrav (normkravet) skal være med fast gulv.
- Der skal være tilstrækkeligt med frisk luft og dagslys i stalden.

NETTOAREAL, SOM DYRENE MINDST SKAL HAVE TIL RÅDIGHED

	Netto indendørs areal m ² /dyr	Areal i løbegård m ² /dyr
Smågrise indtil 50 kg	0,8	0,6
Slagtesvin indtil 85 kg	1,1	0,8
Slagtesvin indtil 110 kg	1,3	1,0
Slagtesvin over 110 kg	1,5	1,2
Avlssvin – hundyr	2,5	1,9
Avlssvin – handyr	6,0	8,0

BEHANDLING

- Smågrisene må tidligst fravænnnes, når de er 40 dage gamle. (Se dog pkt. 6 i Brancheanbefalinger).
- Næseringning, kastrering og inseminering er tilladt, men skal altid foretages inden for reglerne i dyreværnsloven. Ved kastrering skal der ifølge generelle EU-regler gives bedøvelse og smertelindring.
- Halekupering og slibning af tænder må ikke foretages rutinemæssigt.
- Vaccination og serumbehandling er tilladt og tæller ikke som en behandling, men kræver skriftlig behandlingsplan.
- Zinkoxid mod fravænningsdiarré og behandling mod parasitter er tilladt og tæller ikke som en behandling. Se: bilag 5 i *Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion*. Vær dog opmærksom på at medicinsk zink i svineproduktionen skal være udfaset senest medio i 2022 ifølge generelle EU-regler.
- Hormonal brunstsynchronisering og faringsinduktion er ikke tilladt.
- Dyr lægen skal behandle 1. gang med veterinære lægemidler, men kan fx udlevere antibiotika til genbehandling i op til 5 dage. Hvis du har en sundhedsrådgivningsaftale med tilvalgsmodul, må dyrlægen ordinere til brug i op til 14 dage.
- Det er ikke tilladt at opbevare eller bruge veterinærmedicin til andre dyr end dem, dyrlægen har anført på emballagen. Eventuelle medicinrester skal fjernes fra bedriften.
- Tilbageholdelsestiden er to gange den normale tilbageholdelsestid.
- Slagtesvin, der er behandlet med f.eks. antibiotika mere end én gang, kan ikke sælges som økologiske.
- Alle behandlinger skal føres i en logbog, og dyret skal være entydigt mærket resten af livet – også ved salg til anden økologisk bedrift.

Vær opmærksom på:

- At Landbrugsstyrelsen autoriserer bedriften og kontrollerer den mindst en gang om året.
- At du skal indsende oplysninger om bedriften hvert år i fællesskemaet i april.
- At alle dyr af samme art, fx søer og slagtesvin, skal overgå til økologiske forhold samtidig.
- At du kan søge tilskud til økologisk dyrkede arealer fra Landbrugsstyrelsen. Se: <https://lbt.dk/tilskud-selvbetjening/tilskudsguide/>
- Miljøregler for udendørs sohold: Se: *Byggeblad for udendørs sohold og gældende miljølovgivning, revideret december 2014.*

INDKØB AF DYR

- Der kan indkøbes op til 20 pct. konventionelle polte/gylte pr. år til fornyelse af besætningen. De 20 pct. beregnes på baggrund af antallet af voksne dyr (hundyr, der har født, eller er over 12 mdr., handyr over 9 mdr.). I særlige tilfælde, fx ved udvidelse af besætningen eller skift af race, kan procentsatsen efter ansøgning forhøjes til 40 pct.

SE OGSÅ

Dyrenes Beskyttelses mærkekrav for svin

Vejledning til Fødevarestyrelsens kontrol med hjertebesætninger – svinebesætninger

EU-regler for økologi er sammenfattet og uddybet i Landbrugsstyrelsens *Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion*.

Reglerne er fastsat i Rådets Forordning (EF) 834/2007 af 28. juni 2007 om økologisk produktion og mærkning m.v., Kommissionens forordning (EF) 889/2008 af 5. september 2008 om gennemførelsesbestemmelser for RFO 834 og Økologilov nr. 463 af 17. juni 2008 med tilhørende bekendtgørelser. Forordningen er direkte gældende og omfatter de fleste regler.

Fra 1. januar 2021 gælder reglerne i Rådets Forordning (EU) 2018/848 af 30. maj 2018 om økologisk produktion og mærkning m.v.

Find flere oplysninger om økologisk svineproduktion på landbrugsinfo.dk i "Svinehåndbogen" under Økologi.

KONTAKT

Tove Serup, Landskonsulent
Økologi Innovation og Svineproduktion
tos@seges.dk
D +458740 5364 / M +452124 2611

Kristian Knage-Drangsfeldt, Konsulent
Økologi Innovation
krkd@seges.dk
D +45 8740 5581

Birgit Ingvorsen, Landskonsulent
Økologi Innovation
bii@seges.dk
D +458740 5493 / M +452374 3798

BRANCHEANBEFALINGER

ANBEFALINGER TIL ØGET DYREVELFÆRD VED PRODUKTION AF ØKOLOGISKE GRISE

De frivillige anbefalinger er udarbejdet af Økologisk Landsforening, Landbrug & Fødevarer, Økologisektionen og Dyrenes Beskyttelse. Anbefalingerne supplerer EU's regler for økologisk jordbrugsproduktion i forhold til økologiske grise. De frivillige retningslinjer medfører, at producenter af økologisk svinekød ud over økologireglerne skal overholde nedenstående 15 ekstra krav:

1. Alle grise lever op til nedenstående krav.
2. Fra 1. januar 2019 skal slagtede grise, der sælges som økologisk kød være født økologisk.
3. Alle grise skal fodres 100 pct. økologisk.
4. Smågrise skal have adgang til egnet suppleringsfoder i faremarken, fra de er 4 uger gamle.
5. Fra 1. august 2019 må der i alt maks. anvendes 100 mg Cu/kg foder til grise til og med, at de er 14 uger gamle.
6. Den gennemsnitlige fravænningsalder er mindst 7 uger.
7. Alle søer skal fare i udendørs hytter og have et markareal på mindst 300 m² pr. so.
8. Alle dyr skal kunne ligge i skygge på faremarken i sommermåneden. Skyggen tilbydes ved levende bevoksning eller andet. Hytter, hvor der kan skabes høj luftgennemstrømning ved at tilbyde ekstra åbning af mindst samme størrelse som dyrenes indgang i hytten, kan opfylde kravet. Hvis skygge skabes ved levende bevoksning, skal beplantningen være etableret senest første plantesæson, efter bedriften lægges ind under aftalen.
9. Udearealet til slagtesvin skal minimum være 20 m², dog minimum 10 m² til grise op til 40 kg.
10. Stalde, der etableres eller ombygges efter 1. januar 2018, skal leve op til følgende krav:
 - a) Grisene skal sikres udsyn fra udearealer.
 - b) Forværket må højst være lukket i en højde på 60 cm.
 - c) Grisene skal sikres udsyn på mindst 10 meter fra udearealerne, og der skal være en oplevelse af luft, der hvor udearealerne ligger.
11. Fra høsten 2021 skal mindst halvdelen af den anvendte strøhalm eller halvdelen af den indkøbte strøhalm være af økologisk oprindelse. Producenten vælger selv, hvilket af de to minimumskrav der anvendes.
12. Besætningen skal have en sundhedsrådgivningsaftale, og slagteriet skal stille bedriftens registrerede slagtedata og sygdomsbemærkninger til rådighed for landmanden, som skal anvende dem i forbindelse med sin sundhedsrådgivningsaftale.
13. Smågrise må højst transporteres i 4 timer fra sælger til køber.
14. Slagtesvin og søer, der sendes til slagteri, må højst transporteres 8 timer.
15. Klager over produktionen skal noteres.

Anbefalingerne er opdateret pr. 9. april 2019.

Se *Brancheanbefalinger for økologiske grise* på lf.dk